

ועל לבי התיישיבה

תגובה לתגובה

- א. דבריו של רש"י לא נעלמו מעיניי ואף לא הקשיים שבגללם לא נתיישבו הדברים על לבו של רש"י. אך אדרבא, היא הנותנת – משום שהקשיים כל כך גלויים וברורים – מה גרם לחז"ל במדרש לזהות את הנער בדואג? וכי נעלמו מהם הקשיים שעליהם מצביע הרב אליהו ספרוני? עצם העובדה שרש"י מביא את הדעה הזו, אף שאינה מתיישבת על לבו, אומרת שגם לשיטת רש"י היא אינה דחוייה לגמרי, אלא יש לחפש דרכים ליישבה על הלב. במאמרי ניסיתי לתת פשר לזיהוי זה, בעיקר מהמקראות עצמם ומהשוואת הכתובים.
- ב. לא ברור עד כמה הייתה היכרותו של דוד עם דואג קרובה כל כך, פיזית על כל פנים. דוד מסולק מעל שולחנו של שאול די מהר, ראשית כשר צבא היוצא לשטח, ואחר כך כנרדף ממש. מרחק הזמן מאפשר בהחלט מהלך של התחפשות ולא בפעם היחידה בתנ"ך. על כל פנים, לא מן הנמנע שדואג אכן הצליח להתחפש היטב.
- ג. במאמרי איני טוען שדואג ניסה להסתתר מדוד, אלא שהוא ניסה לתת לדוד אפשרות לטעון כאילו לא זיהה אותו, תמורת הבטחה שהוא זה שהרג את שאול – כעין 'קח ותן' שבשתיקה. דואג ציפה, לפי עקלקלות דעתו, שדוד ישתף פעולה עם התרמית הזו, אך דוד לא עשה כן.
- ד. גם המילה "נער" במקרא אינה מציינת דווקא בן נעורים. ראו שמ"א י"ז, ששם מכונה דוד פעמים רבות 'נער', אף שהיה באותו זמן בן עשרים ושמונה, אדם בוגר לכל הדעות. גם יוסף מתואר על ידי שר המשקים כ"נער עברי" (בראשית מ"א, יב), הגם שהיה בן שלושים בעת הזו.
- ה. במאמרי אני טוען שדוד ודאי מזהה שמדובר בדואג, אך הוא ממשיך 'לשחק את המשחק' של דואג ולחרוץ את דינו כהורג שאול מלך ישראל, תוך שהוא רומז לו שהוא יודע היטב מיהו ומה מעשיו, ובעיקר מה היו מעשיו בנוגע לנוב עיר הכוהנים, כפי שרומז חילוף הקרי והכתיב בין "דמך" לשון יחיד ל"דמיך" לשון רבים – הרומז להריגת נוב עיר הכוהנים.
- ו. לסיכום – דומה שלדעה זו המובאת בחז"ל ישנם תימוכין רבים בפסוקים עצמם, ובעיקר בהקבלות הרבות המצוינות במאמר, בחינת מקרא שמפרש את עצמו.

דווקא התמיהות הרבות שהעלה המשיג, אשר גרמו לרש"י לבחור בהסבר הפשוט יותר, מחייבים אותנו למצוא דרך להסביר גם את הדעה הפחות מובנת במבט ראשון. וזאת ניסיתי לעשות במאמרי.

ז. יישר כוח למשיג, שבזכותו הדברים מתלבנים ומתבררים.